

WELSTANDS- EN MONUMENTENCOMMISSIE GEMEENTE DORDRECHT

Secretariaat:
Stadsontwikkeling – Vakteam Stedenbouw
Postbus 8
3300 AA DORDRECHT
Bezoekadres Spuiboulevard 300
E-mail: secretariaatWMC@dordrecht.nl

VERSLAG WELSTANDS- EN MONUMENTENCOMMISSIE 24 JANUARI 2022

Aanvang: 13.15 u. – 18.55 u.
Locatie: MS Teams
Aanwezig: Mevr. E. Marcusse, dhr. J. Nauta, dhr. Van der Spui (waarnemend voorzitter),
mevr. I. de Visser, dhr. P. Verstraten, dhr. D. Smit (secretaris)

1. Huis van Stad en Regio

Omschrijving: Huis van Stad en Regio
Architect: schmidt hammer lassen architects, dhr. IJzendoorn, dhr. Rovers
Vooroverleg, 1^e behandeling

Gebiedstype: Randen van de 19e-eeuwse schil - west
Welstandsniveau: Regulier

Dhr. Van der Stel (stedenbouwkundige) licht toe dat op 25 oktober j.l. het prijsvraagontwerp van het Huis van Stad en Regio aan de commissie is getoond. In de tussentijd is het plan op een aantal punten gewijzigd. Het doel van deze bespreking is het voorleggen van die wijzigingen. Op korte termijn zal een volledig V.O. aan de commissie worden voorgelegd.

Dhr. IJzendoorn (architect) licht de wijzigingen van het plan toe ten opzichte van het prijsvraagontwerp. Ter plaatse van het plateau komen kantoren in plaats van woningen.

In de parkeergarage zal geen semi-automatisch systeem worden toegepast. De bovenste parkeerlaag kent een bepaalde overmaat zodat deze bouwlaag in de toekomst een andere bestemming zou kunnen krijgen.

In de plattegrond van de begane grond zijn wijzigingen doorgevoerd, zowel naar aanleiding van de gevoerde dialoog met de toekomstige gebruikers, als gezien de wens van het in de gevel willen tonen van kenmerkende activiteiten. Het plateau zal worden vormgegeven als een combinatie van groen en verharding. Het constructieve grid is 10 graden gedraaid waardoor veel daarmee samenhangende ontwerpvragestukken makkelijker op te lossen zijn. De gevel is een vliesgevel met een afwisseling van glas en terracotta gevelbekleding .

Reactie commissie

De commissie heeft veel waardering voor het plan en de presentatie daarvan. Als aandachtspunten geeft de commissie het volgende mee:

-de relatie tussen de Spuiboulevard en het programma achter de gevel, tussen de twee entrees. De commissie vindt de huidige invulling minder geslaagd dan het eerdere ontwerp. De in het ontwerp beoogde gelaagdheid wordt in zekere zin zo tenietgedaan

- inrichting van het plateau afstemmen op de hier aan grenzende functies. Bij de invulling hiervan o.a. aandacht voor natuur-inclusiviteit, flora en fauna, verlichting, sociale veiligheid
- hoe verhoudt gebouw zich tot de openbare ruimtes om het gebouw? De commissie vraagt in dit kader om hier een goed gedetailleerd beeld van te geven.
- aandacht voor de achterkant van het programma (daglicht, bezonning)
- aandacht voor de vormgeving van de plafonds. Dit zal, gezien de opzet van het ontwerp waarbij de blik vaak omhoog getrokken wordt, een prominent onderdeel van de beleving van het gebouw zijn. In de uitwerking moeten de getoonde ambities worden waargemaakt. Is het huidige voorstel flexibel genoeg om wijzigingen van bijvoorbeeld het programma en de installaties op te vangen?
- gevelontwerp: dit wordt in een bepaalde mate als onrustig ervaren. Dit houdt verband met het voorgestelde samenspel van vorm, invulling en kleur, gevelritmiek, geleiding. De commissie vraagt de architect om hier nog eens kritisch naar te kijken.
- aandacht voor het in een vroegtijdig stadium in het ontwerp betrekken van de benodigde installaties op het dak.

2. Mijlweg nabij nr. 25

Omschrijving: mobiliteitscentrum
architect: Jacobs architecten, dhr. Jacobs, dhr. Elgersma
Vooroverleg, 1e behandeling

Gebiedstype: Ontwikkelgebieden
Welstandsniveau: Regulier

Dhr. Van der Stel (stedenbouwkundige) licht toe dat het ontwerp in hoofdlijnen in het bestemmingsplan past. In het stedenbouwkundige advies zijn enkele opmerkingen geplaatst ten aanzien van het ontwerp. Het betreft een prominente locatie, waar een hoogwaardig gebouw gepast is. Het gebouw oogt nu wel wat hard. Een meer landschappelijk vormgegeven inpassing / erfafscheiding heeft de voorkeur boven de nu voorgestelde gracht.

Dhr. Elgersma (architect) licht het ontwerp toe. Beoogd is om een kloek gebouw te maken op deze prominente plek. Het gebouw, dat uit verschillende programma-onderdelen bestaat, is vormgegeven als een samenhangend geheel, met in het hart een open atrium. De hardheid van het gebouw wordt verzacht door de ronde hoeken en door elementen als de vijver en het toevoegen van extra bomen. Met de gebogen lijn in de gevel is beoogd de maat van het gebouw te nuanceren. De kopgevel wordt begroeid en ook in het atrium komt groen. De vijver is ook bedoeld als oplossing voor waterbuffering.

Reactie commissie

- de stedenbouwkundige setting, met name de gracht / vijver, roept vragen op. Het motief ten aanzien van de waterberging wordt door de commissie omarmt, maar de commissie begrijpt niet waarom dit beperkt blijft tot het maken van een vijver. Gevraagd wordt om de huidige invulling hiervan breder en meer geïntegreerd (gebouwonwerp en het gebouw in relatie tot de ceontext) te ontwerpen. Ook wordt gevraagd om natuur-inclusiviteit en ecologie nadrukkelijk in het ontwerp mee te nemen
- hek aan de achterzijde: is dat noodzakelijk of kan de gevel ook deze functie vervullen?
- het lijnenspel in de gevel vormt nog geen overtuigend onderdeel van het ontwerp. Het gebouw kent al afgeronde hoeken. Delen ervan worden bovendien gesloten uitgevoerd; dit komt het concept niet ten goede. Het in 1 materiaal uitvoeren hiervan, dat soms open en soms gesloten vlakken kent, is goed denkbaar.
- het gebouwconcept is op zichzelf beschouwd helder, maar overtuigt in de huidige uitwerking nog onvoldoende. Het atrium is bijvoorbeeld nu meer vormgegeven als een middenweg dan een atrium. Dit houdt ook verband met de vormgeving van de trappen en het voldoende herkenbaar en uitnodigend vormgeven van de entree. Een fietspad door het gebouw is een mooi gegeven en past goed bij de functie van het gebouw, een mobiliteitshub.
- de gevels en de materialisering daarvan ogen soms te hard
- aandacht voor de vormgeving van de kopse gevel: dit is voor de beleving van het gebouw een belangrijke gevel.
- reclame: als integrale ontwerpogave met het gevelontwerp meenemen. De gevel leent zich op zichzelf beschouwd goed voor reclame-uitingen, maar de nu hierin gemaakte keuzes ogen nog tamelijk willekeurig.

De commissie houdt het plan aan en ziet een conform de bovenstaande opmerkingen aangepast plan graag als vooroverleg terug.

Aanhouden.

3. Vreedonkiaan 2

Omschrijving: uitbreiding

Architect: Th. J. Lammers, bureau voor architectuur en ruimtelijke ordening, dhr. Geerts

Wabo aanvraag, 2e behandeling

Gebiedstype: Wederopbouw – stratenwijken

Welstandsniveau: Regulier

Reactie commissie

De door de commissie gemaakte opmerkingen zijn goed in het plan verwerkt. De (materiaalkeuze van) de verdiepingen sluit aan bij de bestaande architectuur. De commissie geeft als aanbeveling mee om de terrassen waarop de gebruikers vanuit de woonkamers zicht hebben, een kwalitatief hoogwaardige groeninvulling te geven.

Positief met aanbeveling

4. Oudendijk 26

Omschrijving: woning

Architect: Stijl architectuur, dhr. Dekker

Vooroverleg, 1e behandeling

Gebiedstype: Dijklinten

Welstandsniveau: Regulier

Dhr. Dekker (architect) licht het plan toe. De bestaande schuur zal worden gesloopt, maar het op het terrein aanwezige bakhuisje blijft behouden. Het terrein blijft zoals het is. Het nieuwe deel bestaat uit een 'tweede huisje' naast het (iets uitgebreide) bakhuisje. Ertussen komt een glazen tussenlid. Het 'tweede huisje' is als het ware de 'grotere broer' van het bakhuisje en is vrij abstract vormgegeven. De gevel bestaat uit gepotdekselde delen en er wordt een vlakke pan toegepast.

Reactie commissie

Over het uitgangspunt om het bakhuisje te behouden en tot een onderdeel van het ontwerp te maken is de commissie positief en hier de commissie waardering voor. Het behoud van het bakhuisje is in de ogen van de commissie de moeite waard.

De commissie vraagt om het bakhuisje in al zijn eenvoud / kwaliteit beter in het ontwerp te integreren. Dat wil zeggen: niet de afmetingen en positie van de gevelopeningen aanpassen en niet op deze wijze verlengen. In dit kader vraagt de commissie ook aandacht voor de vormgeving van / aansluiting op het tussenlid. Dit moet minder een inbreuk zijn op het bakhuisje. Er lijkt ook ruimte te zijn het hoofdvolume te verschuiven zodat het bakhuisje een meer prominent onderdeel van het plan wordt. De commissie vraagt dit te onderzoeken.

De commissie ziet een conform de bovenstaand opmerkingen aangepast plan graag als vooroverleg terug en houdt het plan aan.

Aanhouden.

5. Nieuweweg 4 (kavel 2)

Omschrijving: nieuwbouw vrijstaande woning
Architect: Stijl architectuur, dhr. Dekker, dhr. Rijvers
Vooroverleg, 1e behandeling

Gebiedstype: Stedelijke groengebieden
Welstandsniveau: regulier

Dhr. Dekker (architect) licht het plan toe. Het betreft de tweede kavel aan de Nieuweweg 4. De kavel vormt de schakel tussen jaren '30 woningen, en de woning op de 1e kavel. En is daarom vormgegeven als een intermediair hiertussen. De woning krijgt een gemetselde plint met een gevel in stucwerk. De kap krijgt een overstek, en kent een verholen goot. Ter plaatse van de entree wordt een risaliet met kap voorgesteld.

Reactie commissie

De commissie is overwegend positief over het plan. De commissie vraagt om de samenhang van dit plan met de nabijgelegen bebouwing nader in beeld te brengen. Die samenhang, de vormgeving van de woning als intermediair, kan wat de commissie betreft ook worden gezocht in kleur. Het toepassen van een schoorsteen zonder functie roept vragen op. De commissie vraagt aandacht voor de detaillering, met name ter plaatse van hwa's en de overstekken, en de aansluitingen van dakvlakken. De jaren '30 architectuur waarnaar wordt verwezen in het ontwerp biedt hier goede aanknopingspunten voor. Installaties en dakdoorvoeren dienen mee-ontworpen te worden.

Conclusie: de commissie ziet het plan, met inachtneming van de gemaakte opmerkingen, graag als Wabo aanvraag terug.

Positief met opmerkingen

6. Brouwersdijk 4

Omschrijving: nieuwbouw KC Pius 10 Dordrecht
Architect: Van den Berg architecten, dhr. Van Es
Wabo aanvraag, 1^e behandeling (eerder behandeld als vooroverleg)

Gebiedstype: Tuinwijken
Welstandsniveau: Regulier

De aanvrager heeft de vergadering bijgewoond. Dhr. Van Es (architect) licht het plan toe. Voor het metselwerk wordt een mix van handvormstenen voorgesteld. Het metselwerk krijgt alleen lintvoegen, geen stootvoegen, dit ter versterking van het horizontale karakter. De groene kleur van de kozijnen zal ook in het interieur worden toegepast. Noodoverstorten hebben een plek gekregen die past binnen de ritmiek van de gevel. Het metselwerk loopt ook ter plaatse van plafonds door. Het terrein zal in overleg met een landschapsarchitect nader worden ontwerpen. De berging is opgesplitst en meer naar binnen geschoven.

Reactie commissie

De commissie is positief over het plan, en over het doorlopen proces. De commissie heeft waardering voor het ook in de uitwerking toepassen van een diepe negge. De commissie hecht er waarde aan om te benoemen dat deze diepe negge een belangrijk onderdeel is van het hier voorgestane architectuurbeeld en derhalve behouden moet blijven. De commissie benoemt ook het belang van de betrokkenheid van de architect bij de verdere uitwerking en detaillering van de voor dit ontwerp belangrijke metselwerk gevels (dilataties, noordoverstorten, etc.)

De commissie heeft ook waardering voor de oplossing ten aanzien van de berging, die nu in tweeën is geknipt en anders is gepositioneerd.

Als aanbeveling geeft de commissie mee om de naamsaanduiding van de school wellicht te herpositioneren ter plaatse het dichte deel van de vliesgevel. Als aanbeveling geeft de commissie mee om de dakopstand ter plaatse het groendak zo hoog mogelijk uit te voeren

De commissie adviseert positief met als voorwaarde het aanleveren van de bemonstering. Hierbij ook het gekozen model van de noodoverstort tonen.

Positief met voorwaarde

7. Louisa's Weelde Wilgenwende kavel 48

Omschrijving: nieuwbouw woning
Architect: Bureau AAP, dhr. Aling
Vooroverleg, 1e behandeling

Gebiedstype: Ontwikkelgebieden
Welstandsniveau: Ontwikkeling
Beeldkwaliteitplan Louisa's Weelde Dordrecht Welstand

Dhr Aling (architect) licht het ontwerp toe. Het betreft een 'schuurwoning' met een deels doorlopend dak van felsbanen. In de gevels wordt metselwerk toegepast in combinatie met houten accenten.

Reactie commissie

De commissie stelt vast dat het beeldkwaliteitplan uitgaat van een meer verstilde en eenvoudige architectuur. Een archetypische 'schuurwoning' past hier op zichzelf beschouwd goed in. Echter, de nu toegepaste hoeveelheid kleuren, materialen en aansluitingen, en de verschillen wat betreft gevelritmiek en raamsorten, sluiten niet goed aan bij dit beeld. De commissie vraagt het plan op dit punt aan te passen. De commissie vraagt de keuze ten aanzien het toepassen van een asymmetrische kap nader te onderbouwen. De commissie vraagt aandacht voor het in een vroegtijdig stadium meenemen in het ontwerp van installaties, dakdoorvoeren e.d. Voorkomen moet worden dat deze elementen afbreuk doen aan de hier voorgestane krachtige architectuur.

De commissie houdt het plan aan en ziet een conform de bovenstaande opmerkingen aangepast plan graag in een volgende vergadering terug.

Aanhouden

8. Louisa's Weelde Wilgenwende kavel 50

Omschrijving: nieuwbouw woning
Architect: Bureau AAP, dhr. Aling
Vooroverleg, 1e behandeling

Gebiedstype: Ontwikkelgebieden
Welstandsniveau: Ontwikkeling
Beeldkwaliteitplan Louisa's Weelde Dordrecht Welstand

Dhr. Aling (architect) licht het ontwerp toe. Het ontwerp wordt gekenmerkt door beeldrust. De breedte van de verticale felsbanen is afgestemd op de maat van de toe te passen zonnepanelen. De aanbouwen krijgen een horizontale gevelbekleding van hout, bijvoorbeeld fijnbezaagd lariks.

Reactie commissie

De commissie is op hoofdlijnen positief over het ontwerp. De aanbouwen omvatten een belangrijk deel van het woonprogramma. De huidige verschijningsvorm en materialisering suggereert echter een meer ondergeschikt karakter. De commissie vraagt om hier nog eens naar te kijken. Denkbaar is wellicht het gevelmateriaal eenzelfde oriëntatie te geven als het gevelmateriaal van het hoofdvolume. De commissie vraagt aandacht voor het in een vroegtijdig stadium meenemen in het ontwerp van installaties, dakdoorvoeren e.d. Voorkomen moet worden dat deze elementen afbreuk doen aan de hier voorgestane krachtige architectuur. Ook vraagt de commissie om na te denken over de consequenties van het toepassen van brede felsbanen.

De commissie adviseert positief en ziet het plan, met inachtneming van de bovenstaande opmerkingen, graag als Wabo aanvraag terug.

Positief

9. Charlotte de Bourbonstraat e.o

Omschrijving: woningbouw

architect: Lugten Malschaert architecten, dhr. Lugten

Wabo aanvraag, 1^e behandeling (eerder behandeld als vooroverleg)

Gebiedstype: Wederopbouw – stratenwijken

Welstandsniveau: Regulier

Dhr. Lugten (architect) licht het plan toe aan de hand van de door de commissie tijdens het vooroverleg gemaakte opmerkingen. Er worden meer bomen toegepast. De dakkapel is verbreed. Boven de ramen komt een rollaag. Het toepassen van zonnepanelen is niet nodig, omdat de buurt zal worden aangesloten op stadsverwarming. Het maken van een extra deur ter plaatse van het balkon bleek niet goed mogelijk en wenselijk. Dakdoorvoeren zijn zorgvuldig ingepast. In plaats van blokhagen worden schermen met begroeiing voorgesteld. Ten behoeve van de vormgeving van de roosters van de fietsenberging is een kunstenaar bij het plan betrokken.

Reactie commissie

De commissie is positief over het nu voorgelegde plan. De door de commissie tijdens het vooroverleg gemaakte opmerkingen zijn op een goede manier in het plan verwerkt. De commissie heeft er vertrouwen in dat in overleg met de gemeente het inrichtingsplan voor de openbare ruimte verder wordt uitgewerkt. Als aanbeveling geeft de commissie om daar waar mogelijk bomen toe te passen. De commissie heeft waardering voor de invulling van de roosters van de fietsenberging met een kunsttoepassing.

De commissie adviseert positief met als voorwaarde het aanleveren van de bemonstering.

Positief met voorwaarde

10. Charlotte de Bourbonstraat e.o. (Witte dorp)

Omschrijving: woningbouwproject

Architect: KAW, mevr. De Rooij

Vooroverleg, 2e behandeling

Gebiedstype: Wederopbouw – stratenwijken

Welstandsniveau: Regulier

Mevr. De Rooij (architect) licht toe dat het plan is aangepast naar aanleiding van de door de commissie gemaakte opmerkingen. In hoofdlijnen betrof dit een nog te gefragmenteerd beeld. Het nu voorgelegde ontwerp wordt gekenmerkt door meer samenhang en consistentie. De kozijnindeling heeft een driedeling gekregen.

Ter plaatse van de woningen aan de Mariannestraat is nog wel sprake van meer individualiteit. Het groenplan wordt in overleg met de gemeente verder ontwikkeld.

Reactie commissie

De commissie is blij met de wending die het plan heeft genomen. De commissie is positief over het nu door de architect gepresenteerde beeld van de wijk en complimenteert de architect. Mooi is dat er meer groen kan worden toegepast doordat het aantal benodigde parkeerplaatsen is afgenomen. De commissie geeft ter overweging het volgende mee:

-de panden ter plaatse van de Charlotte de Bourbonstraat worden nu deels gekeimd. Het is wellicht overtuigender deze geheel te keimen

-gelet op de esthetische duurzaamheid: het wellicht toepassen van een ander type hekwerk dan het nu voorgestelde geperforeerd plaatwerk (bijvoorbeeld een spijlen hekwerk)

De commissie adviseert positief en ziet het plan graag als Wabo aanvraag terug

Positief

11. Dordts Buiten/Amstelwijck

Omschrijving: woningbouw

Architect: Beltman architecten (dhr. Helmes), RoosdomTijhuis (dhr. Nijland) (stedenbouwkundig plan: Atelier Dutch)

Vooroverleg, 1^e behandeling

Gebiedstype: Stedelijke groengebieden

Welstandsniveau: Regulier

Dhr. Helmes (architect) licht toe dat het nu voorgelegde plan de eerste fase betreft van de ontwikkeling 'Dordts Buiten'. Dit deel van de ontwikkeling is door twee architecten ontworpen. In onderling overleg, en in overleg met de stedenbouwkundige, is de keuze voor de toe te passen kleur baksteen afgestemd.

In het themagebied 'Aan de lanen' is de dakkapel een onderdeel van de gevel. Er worden witte kozijnen toegepast. In het themagebied 'Tussen de velden' worden donkere kozijnen toegepast. Er is veel aandacht besteed aan ontwerp van de hoek en de kopgevels. Een dwarskap wordt ingezet als stedenbouwkundig accent. Dakkapellen zijn hier onderdeel van het dakvlak. Nestkasten zijn vormgegeven als zichtbare toevoeging en gevel de gevel extra plastiek.

Dhr. Nijland (architect) geeft aan dat wat betreft onder andere de kleurstelling er tussen de architecten afstemming heeft plaatsgevonden. De variatie tussen de ontwerpen betreft meer ondergeschikte onderdelen van het ontwerp.

Reactie commissie

De hoofdopzet van de wijk in de vorm van het voorgestelde verloop van het kleurenpatroon is een voorstelbare opzet en hier heeft de commissie waardering voor.

Op een aantal punten overtuigt het plan de commissie nog onvoldoende:

- de opzet / beoogde identiteit van de wijk suggereert een hoge mate van onder andere duurzaamheid, natuur-inclusiviteit en de integratie van groen. Dit wordt in het getoonde ontwerp nog niet waargemaakt. De commissie vraagt hierbij ook de inrichting van de openbare ruimte te betrekken.
- het beoogde duurzame karakter van de wijk komt niet tot uitdrukking in de bouwwijze.
- het beeldkwaliteitplan schrijft de toepassing van een bepaalde mate van hout in de gevel voor. Het huidige voorstel overtuigt de commissie nog niet. De commissie vraagt om dit op een meer overtuigende wijze in het architectuurbeeld op te nemen. Een voorbeeld hiervan is dat nu naast een dekkend geschilderde voordeur een houten paneel toegepast.
- ten aanzien van zowel het hout in de gevel als de toegepaste kaders: de commissie vraagt om de betekenis hiervan binnen het architectonische ontwerp nader te onderbouwen. Het toepassen van hout vraagt om een zorgvuldige detaillering, gelet op de esthetische duurzaamheid.
- beeldrust: het in plaatse van het lint van grijze baksteen toepassen van een roodtint is gelet op de beeldrust goed voorstelbaar
- beeldrust: aandacht voor het metselwerk. Er wordt nu bijvoorbeeld verticaal metselwerk toegepast in combinatie met kaders, hout en pergola's. Dit zorgt voor een druk beeld. De commissie vraagt om architectuurbeeld ingetogener vorm te geven. In dit kader vraagt de commissie ook aandacht voor het te grote contrast tussen het zwarte hout en de (strenge) witte kaders
- de pergola lijkt nu als een los element voor de gevel te zijn gezet. De commissie vraagt om dit als een onderdeel van het (woning)ontwerp vorm te geven.
- de pv panelen dragen bij aan de beeldonrust. De commissie vraagt om te onderzoeken of deze op de platte daken zouden kunnen worden gesitueerd.

-de nu toegepaste nestkasten zijn, behalve als maatregel in het kader van natuur-inclusiviteit, ook bedoeld als decoratie van de gevel. De commissie vraagt om het ontwerp in dit kader nader te motiveren, en waarom deze plek is gekozen .

De commissie houdt het plan aan en ziet een conform de bovenstaande opmerkingen aangepast / aangevuld plan graag als vooroverleg in een volgende vergadering terug.

Aanhouden